

Sygn. akt IV KK 225/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie:

T. P. i A. J.

skazanych z art. 231 § 1 k.k. i in.

oraz **J. W.**

uniewinnionego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 stycznia 2020 r.,

kasacji wniesionej na niekorzyść oskarżonych przez Prokuratora Okręgowego w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt II Ka (...), w

części zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M. z dnia 19 czerwca 2018 r.,

sygn. akt II K (...)

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej T. P. i A. J. (pkt II wyroku), nadto w części dotyczącej J. W., w zakresie utrzymującym w mocy wobec tego oskarżonego rozstrzygnięcie zawarte w pkt IX wyroku Sądu pierwszej instancji (pkt III wyroku),

i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w T..

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w M. wyrokiem z dnia 19 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...):

- na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec R. G. oskarżonego o popełnienie czynu z art. 231 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

- na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne na okres 2 lat próby wobec K. B. oraz P. W. oskarżonych o czyny z art. 231 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 231 § 1 k.k., art. 271 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

- T. P. i A. J. uznał za winnych popełnienia czynów z art. 231 § 1 k.k., art. 189 § 1 k.k. i art. 246 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzył im kary po 10 miesięcy pozbawienia wolności, których wykonanie zawiesił na okres próby 2 lat;

- na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne na okres 2 lat próby wobec J. W. , w odniesieniu do czynu z art. 231 § 1 k.k., art. 271 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

- J. W. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 231 § 1 k.k. i art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (pkt IX wyroku).

Apelacje od tego wyroku wnieśli oskarżeni oraz ich obrońcy, a także prokurator, który zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonych.

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt II Ka (...), w pkt I uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do R. G., K. B., P. W. i J. W. (w odniesieniu do tego oskarżonego w zakresie, w jakim warunkowo umorzono wobec niego postępowanie karne) i w tej części sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w M. do ponownego rozpoznania. W stosunku do T. P. i A. J. zmienił wyrok w ten sposób, że podwyższył orzeczone kary pozbawienia wolności odpowiednio do roku pozbawienia wolności oraz roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II), a w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy (pkt III), co odnosi się do rozstrzygnięcia zawartego w pkt IX, uniewinniającego J. W..

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Okręgowy w R.. Zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych, zarzucając „zaistnienie

bezwzględnej przesłanki odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nieobecności na całej rozprawie apelacyjnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w T. jednego z członków ustanowionego składu orzekającego SSO L. Z., którą w czasie wydania i ogłaszania wyroku kończącego postępowanie apelacyjne w dniu 5 grudnia 2018 r. w sprawie o sygn. II Ka (...), zastępował SSO R. P. ”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wyrok wydany w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w T. jest złożony; zawiera rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym, niekończącym postępowania, jak też o charakterze merytorycznym, postępowanie kończące. W zakresie, w jakim kasacja zaskarża kasatoryjną część wyroku Sądu odwoławczego, skargę należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalną z mocy ustawy i stosowne rozstrzygnięcie zostało zawarte w postanowieniu, za którego osobnym wydaniem przemawiała potrzeba jasnego wyartykułowania wydanych w tej sprawie decyzji, jak też względy redakcyjne. Natomiast w części, w której kasacja (wniesiona przed upływem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k.) podlegała rozpoznaniu, tj. dotyczyła zawartych w wyroku rozstrzygnięć kończących postępowanie, skarga była oczywiście zasadna, co pozwoliło uwzględnić ją – w tej części – na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Analiza postępowania przeprowadzonego przed Sądem drugiej instancji nie pozostawia bowiem wątpliwości, iż rzeczywiście jest ono dotknięte uchybieniem wymienionym w art. 439 § 1 pkt 2 in fine k.p.k.

Z dokumentów zawartych w aktach sprawy wynika, że na rozprawie w dniu 22 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w T. procedował w składzie: Z. D. (przewodniczący i sprawozdawca), J. D. i L. Z. (protokół rozprawy - k. 3764), a z uwagi na zawilość sprawy odroczył wydanie wyroku do dnia 5 grudnia 2018 r. W tym dniu doszło do ogłoszenia wyroku datowanego 5 grudnia 2018 r. i podpisanego czytelnie przez wymienionych sędziów, przy czym w części wstępnej wyroku, określającej skład orzekający, zamiast sędzi L. Z. wpisano sędziego R. P. (k. 3829). Następnie postanowieniem z dnia 14 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w T. sprostował „oczywistą omyłkę pisarską w wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 5

grudnia 2018 roku w sprawie sygn. II Ka (...) – w ten sposób, że: w części dotyczącej składu orzekającego w miejsce omyłkowo wpisanego SSO R. P. (w ósmym wierszu od góry) – wpisać prawidłowo SSO L. Z. .” (k. 3830). W uzasadnieniu zaznaczył jednak, że „wyrok w wymienionej sprawie został wydany przez Sąd Okręgowy w T. orzekający w składzie SSO Z. D. (przewodniczący i sprawozdawca), SSO J. D. i SSO L. Z. (co zostało potwierdzone osobistym podpisem każdego z wymienionych sędziów). Natomiast – z naruszeniem przepisów postępowania – w dniu 5 grudnia 2018 roku wyrok w sprawie sygn. II Ka (...) został ogłoszony przez Sąd Okręgowy w T. w składzie: SSO Z. D. (przewodniczący i sprawozdawca), SSO J. D. i SSO R. P..”

W tym stanie rzeczy, tj. gdy sędzia L. Z. nie była obecna na tej części rozprawy, na której doszło do ogłoszenia wyroku, trzeba uznać, że nie była obecna na całej rozprawie (pomijając kwestię wydania i podpisania wyroku można również przyjąć, że na całej rozprawie nie był też obecny sędzia R. P.), co skutkuje zaistnieniem wspomnianego uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.k., tj. bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2001 r., V KKN 368/00, OSNKW 2001, z. 3 - 4, poz. 26).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w tej części, w której jako kończący postępowanie mógł zostać zaskarżony kasacją (art. 519 k.p.k.), tj. dotyczącej T. P. i A. J. (w zaistniałej sytuacji procesowej art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. dopuszczał możliwość wniesienia kasacji na ich niekorzyść pomimo skazania), nadto w części dotyczącej J. W., w zakresie utrzymującym w mocy wobec tego oskarżonego uniewinniające rozstrzygnięcie zawarte w pkt IX wyroku Sądu pierwszej instancji – i w tym zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w T..